

مقدمه

گرفته که توسط پنج نهاد بین‌المللی متشکل از سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی، سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه و کمیسیون جامعه اروپایی، به تصویب رسید. تهیه حساب‌های ملی، بعد از جنگ جهانی دوم به صورت موردی و براساس نیازهای خاص در ایران شروع شد، از جمله در سال‌های ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ به ترتیب "تولید ناخالص داخلی ایران برای سال ۱۳۳۴" و "تولید ملی ایران برای سال ۱۳۳۶"، توسط کارشناسان خارجی برآورد شد. سپس سازمان برنامه و بودجه، درآمد ملی کشور را برای دوره زمانی ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۰ به تفصیل برای بخش‌های مختلف اقتصادی برآورد و منتشر نمود. بانک ملی نیز برآورد مقدماتی دیگری را برای سال ۱۳۳۸ به انجام رساند. با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، به دلیل فقدان یک سازمان رسمی آمار، تهیه حساب‌های ملی به عهده این بانک گذاشته شد و پس از آن براساس

هدف از تهیه و تدوین حساب‌های ملی، محاسبه مهمترین متغیرهای جریان‌های اقتصادی نظیر تولید، مصرف، تشکیل سرمایه، صادرات، واردات و درآمد، در یک دوره زمانی معین و اندازه‌گیری مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی موجودی منابع، نظیر ثروت، دارایی و بدهی، در مقطعی از زمان است که از طریق آن‌ها می‌توان وضعیت اقتصادی کشور را در آن دوره یا مقطع زمانی به تصویر کشید. تهیه و تدوین آمار حساب‌های ملی در کشورهای مختلف، براساس چارچوب سیستم حساب‌های ملی پیشنهاد شده توسط سازمان ملل متحد انجام می‌شود.

سیستم مذکور برای اولین بار در سال ۱۹۵۳ به صورت مجموعه‌ای فرموله شده تحت عنوان "سیستم حساب‌های ملی" یا "SNA" منتشر شده است. آخرین تجدید نظر در SNA، در سال ۱۹۹۳ صورت

ساله محصول ناخالص داخلی استان‌ها و اطلاعات تفصیلی مربوط به ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی را تهیه و منتشر می‌کند.

در این فصل از سالنامه، علاوه بر گزیده‌ای از اطلاعات مذکور، جداول داده - ستانده از نشریه مرکز آمار ایران و جدول موازنه پرداخت‌ها، تهیه شده در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز، ارائه شده است.

در مورد آمار ارائه شده توضیح نکات زیر ضروری است:

۱- اختلاف بعضی از ارقام در سطح منطقه‌ای با ارقام در سطح ملی، همان طور که در کشورهای دیگر نیز مرسوم می‌باشد، ناشی از آن است که اطلاعات حساب‌های ملی مربوط به یک سال مالی به دلیل نهایی نبودن بعضی اطلاعات، در سال بعد مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد و حساب‌های منطقه‌ای زمانی تهیه می‌شود که تجدید نظر در ارقام حساب‌های ملی هنوز صورت نگرفته است.

۲- اختلاف بعضی از ارقام با سالنامه سال‌های گذشته، به دلیل تجدید نظری است که توسط سازمان‌های ذی‌ربط انجام شده است.

تعاریف مفاهیم

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی، نتیجه نهایی فعالیت‌های اقتصادی واحدهای تولیدی مقیم یک کشور در یک دوره زمانی معین است.

قانون بهمن ماه ۱۳۵۳، این وظیفه رسماً به مرکز آمار محول شد.

محاسبه ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی، در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و محاسبه محصول ناخالص داخلی از روش هزینه‌ها، از سال ۱۳۶۱ و نیز تهیه جداول داده - ستانده اقتصاد ایران برای سال‌های ۱۳۵۲، ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰، از جمله مهم‌ترین اقدامات مرکز آمار ایران در تهیه حساب‌های ملی بوده است.

تهیه مستمر و منظم حساب‌های ملی بر اساس آخرین تجدید نظر SNA، از سال ۱۹۹۳ در برنامه کار مرکز آمار ایران قرار گرفت، بدین ترتیب مرکز آمار ایران هر ساله حساب‌های ملی را براساس تعاریف، مفاهیم، طبقه بندی‌ها و روش‌های محاسباتی منطبق بر SNA سال ۱۳۷۳، به قیمت‌های جاری و ثابت تهیه و منتشر می‌کند که حاوی اطلاعات تفصیلی مربوط به ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی، هزینه‌های مصرف نهایی و مصرف نهایی واقعی خانوار و دولت، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، واردات، صادرات، تغییر موجودی انبار، مصارف فردی، مصارف جمعی، حساب تولید، حساب ایجاد درآمد، حساب کالاها و خدمات و عرضه و تقاضای کل است. همچنین از سال ۱۳۷۶، مرکز آمار ایران مبادرت به تهیه و تدوین حساب‌های منطقه‌ای کرده است و در این راستا هر

محصول ناخالص داخلی به سه روش تولید، هزینه و درآمد محاسبه می‌شود.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه ثابت از ارزش افزوده ناخالص، ارزش افزوده خالص به دست می‌آید.

ستانده: ستانده هر واحد تولیدی، مجموع کالاها و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاها و خدمات که تا پایان دوره حسابداری به صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد جزو ستانده واحد به حساب می‌آید، کالاها و خدماتی که در یک واحد به حساب می‌آید، کالاها و خدماتی است که در یک واحد در دوره حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرآیندهای تولید آن واحد مصرف می‌شود جزو ستانده آن واحد منظور نمی‌شود ستانده به سه دسته تقسیم می‌شود: ستانده بازاری، ستانده تولیدشده برای خود مصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر ستانده‌های غیر بازاری.

مصرف واسطه: مصرف واسطه، ارزش کالاها و خدمات مصرف شده در جریان تولید، به استثنای

مصرف دارایی‌های ثابت است.

مالیات‌ها: مالیات‌ها، پرداختی‌های اجباری و بلاعوض واحدهای نهادی به دولت است که به صورت نقدی و غیرنقدی انجام می‌گیرد. اطلاق صفت بلاعوض به مالیات‌ها از این جهت است که دولت در مقابل دریافت مالیات از یک واحد نهادی، خدمتی را به صورت فردی به آن ارائه نمی‌کند، هرچند که با دریافت مالیات منابع مالی خود را افزایش داده و با استفاده از این منابع، کالاها و خدماتی را برای سایر واحدها اعم از تک تک افراد یا کل جامعه فراهم آورد.

مالیات‌ها به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند:

- مالیات بر تولید و واردات.

- مالیات بر درآمد، ثروت و غیره.

مالیات بر تولید و واردات: مالیات‌هایی هستند که بر کالاها و خدمات در زمانی که تولید شده‌اند، فروخته شده‌اند یا به مصارف دیگری رسیده‌اند و یا از خارج وارد شده‌اند تعلق می‌گیرد.

مالیات بر تولید و واردات، منطبق با واژه سنتی "مالیات‌های غیرمستقیم" است که در سیستم حساب‌های ملی سابق به کار برده می‌شد.

مالیات بر تولید و واردات به دو گروه جزیی مالیات بر محصول و سایر مالیات‌های بر تولید تقسیم می‌شود. **مالیات بر درآمد، ثروت و غیره:** این نوع مالیات

در سال ۱۳۹۰ بخش خدمات ۷۳ درصد، بخش صنعت و معدن ۸ درصد و بخش کشاورزی ۱۹ درصد از کل ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال ۱۳۹۰ بیش‌ترین سهم ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در محصول ناخالص داخلی استان به ترتیب مربوط به گروه‌های عمده‌ی عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها (۱۴/۸ درصد)، مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار (۱۲/۷ درصد)، اداره امور عمومی، و خدمات شهری (۹/۳ درصد) بوده است.

منطبق با واژه سنتی "مالیات‌های مستقیم" است که در سیستم حساب‌های ملی سابق به کار برده می‌شود و شامل مالیات بر درآمد اشخاص، مالیات بر درآمد شرکت‌ها، مالیات بر ثروت و امثال آن می‌باشد.

یارانه (سوبسید): یارانه پرداخت‌های جاری و بلاعوض واحدهای دولتی به بنگاه‌های اقتصادی است که براساس میزان فعالیت‌های تولیدی آن‌ها و یا مقدار یا ارزش کالاها یا خدمات تولیدشده فروخته شده یا وارد شده توسط آن‌ها، تعیین می‌شود که ممکن است بر تولیدات داخلی یا بر کالاهای وارد شده نیز تعلق گیرد و مشابه مالیات‌ها به دو دسته کلی یارانه بر محصول و سایر یارانه‌ها بر تولید تقسیم می‌شود.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۰ محصول ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری برای استان آذربایجان غربی حدود ۱۲۶ هزار میلیارد ریال بوده که سهم آن از محصول ناخالص داخلی کل کشور ۲/۰۲ درصد می‌باشد و این در حالی است که جمعیت استان حدود ۴/۱ درصد جمعیت کشور می‌باشد.

۱-۲۲- محصول ناخالص داخلی و جمعیت کشور به تفکیک استان در سال ۱۳۹۰

جمعیت (هزار نفر)	محصول ناخالص داخلی سال ۱۳۹۰			استان
	سرانه (میلیون ریال)	رشد نسبت به سال قبل (درصد)	میزان (میلیارد ریال)	
۷۵۱۵۰	۸۲/۸	۲۸/۳	۶۲۲۵۶۶۰	کل کشور.....
۳۷۲۵	۵۵/۶	۲۸/۳	۲۰۷۱۳۹	آذربایجان شرقی.....
۳۰۸۱	۴۰/۸	۳۳/۲	۱۲۵۷۱۷	آذربایجان غربی.....
۱۲۴۸	۴۶/۴	۲۱/۷	۵۷۹۱۴	اردبیل.....
۴۸۷۹	۸۵/۴	۳۲/۳	۴۱۶۸۶۴	اصفهان.....
۲۴۱۳	۶۵/۴	...	۱۵۷۷۹۳	البرز.....
۵۵۸	۱۲۰/۴	۳۰/۴	۶۷۱۶۱	ایلام.....
۱۰۳۳	۲۰۵/۹	۴۹/۰	۲۱۲۶۶۳	بوشهر.....
۱۲۱۸۳	۱۱۷/۹	۸/۵	۱۴۳۶۴۳۱	تهران.....
۸۹۵	۴۴/۸	۲۰/۷	۴۰۱۰۰	چهار محال و بختیاری.....
۶۶۳	۴۳/۷	۲۸/۶	۲۸۹۵۸	خراسان جنوبی.....
۵۹۹۴	۵۵/۳	۳۰/۵	۳۳۱۲۹۲	خراسان رضوی.....
۸۶۸	۴۰/۳	۳۱/۳	۳۴۹۵۶	خراسان شمالی.....
۴۵۳۲	۱۸۴/۵	۳۵/۹	۸۳۶۲۴۰	خوزستان.....
۱۰۱۶	۵۲/۰	۲۳/۸	۵۲۸۳۰	زنجان.....
۶۳۱	۸۸/۳	۲۵/۸	۵۵۷۵۹	سمنان.....
۲۵۳۴	۲۹/۷	۲۵/۴	۷۵۲۳۰	سیستان و بلوچستان.....
۴۵۹۷	۵۷/۰	۲۹/۶	۲۶۲۰۲۸	فارس.....
۱۲۰۲	۷۰/۷	۳۱/۱	۸۴۹۹۳	قزوین.....
۱۱۵۲	۵۱/۷	۳۱/۱	۵۹۵۲۰	قم.....
۱۴۹۴	۴۰/۷	۳۱/۲	۶۰۷۸۴	کردستان.....
۲۹۳۹	۵۵/۸	۲۱/۱	۱۶۴۰۵۳	کرمان.....
۱۹۴۵	۵۴/۵	۳۰/۵	۱۰۶۰۸۶	کرمانشاه.....
۶۵۹	۲۱۷/۷	۲۶/۱	۱۴۳۴۱۴	کهگیلویه و بویر احمد.....
۱۷۷۷	۳۹/۷	۲۲/۴	۷۰۵۱۳	گلستان.....
۲۴۸۱	۵۱/۱	۲۷/۴	۱۲۶۸۹۱	گیلان.....
۱۷۵۴	۴۰/۱	۱۹/۵	۷۰۲۸۱	لرستان.....
۳۰۷۴	۶۶/۰	۲۲/۵	۲۰۲۷۹۱	مازندران.....
۱۴۱۴	۸۸/۷	۳۷/۱	۱۲۵۴۲۴	مرکزی.....
۱۵۷۸	۸۴/۱	۵۳/۷	۱۳۲۷۸۲	هرمزگان.....
۱۷۵۸	۵۰/۶	۳۰/۸	۸۸۸۸۲	همدان.....
۱۰۷۴	۱۰۱/۰	۲۷/۳	۱۰۸۵۳۷	یزد.....
-	۳/۷	۲۹/۲	۲۸۱۶۳۰	فرمانطقه.....

مأخذ- مرکز آمار ایران (ر.م).

۲-۲- ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی (میلیارد ریال)

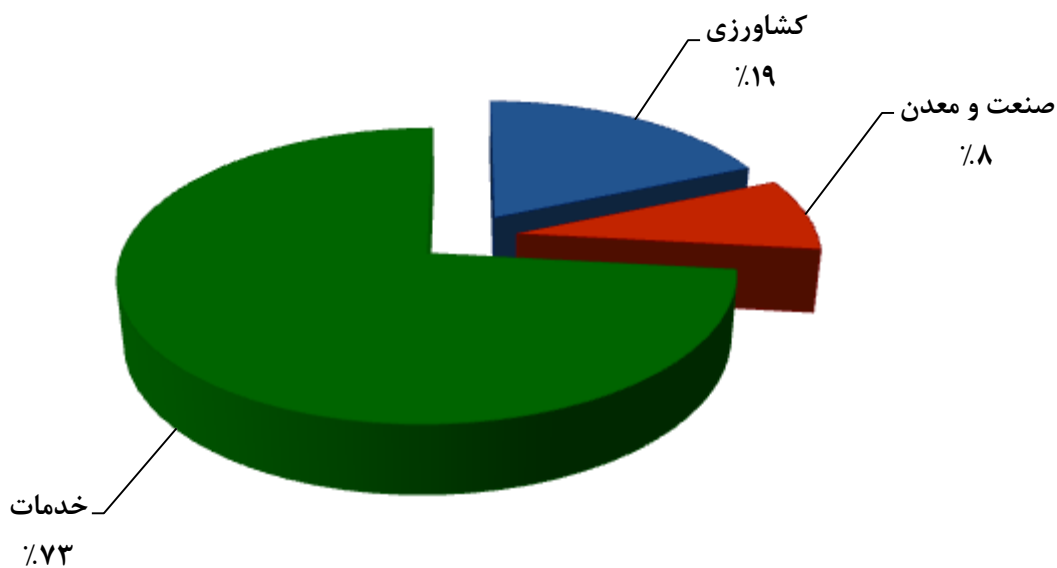
۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۰	شرح
۱۲۱۶۷	۱۰۳۷۰	۹۲۵۵	۳۴۶۳	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
۱۹۴	۱۲۷	۱۰۵	۳۱	ماهگیری.....
۵۰۵	۶۳۹	۳۲۰	۶۵	معدن.....
۶۷۳۹	۵۷۱۵	۴۵۹۸	۱۵۰۹	صنعت.....
۵۷۴	۴۹۶	۳۷۶	۱۵۰	تأمین آب و برق و گاز طبیعی.....
۶۷۲۹	۴۹۹۸	۳۷۹۲	۱۰۱۵	ساختمان.....
۸۲۵۹	۶۷۲۰	۵۶۱۵	۲۱۵۱	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
۸۷۹	۷۵۷	۶۳۲	۲۳۶	هتل و رستوران.....
۶۹۰۱	۵۷۳۴	۴۶۱۳	۱۳۹۴	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار.....
۱۳۳۶	۱۰۳۰	۸۹۴	۱۸۷	واسطه‌گری‌های مالی.....
۹۲۱۱	۷۰۷۲	۶۱۴۳	۱۹۰۳	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
۵۵۷۳	۴۱۷۴	۳۸۲۹	۱۸۸۰	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
۴۵۸۹	۳۳۷۳	۳۵۴۹	۹۱۷	آموزش.....
۳۴۰۳	۲۶۳۹	۲۲۸۰	۶۱۵	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
۱۳۱۶	۱۱۳۲	۱۰۲۰	۲۹۲	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....
۶۸۳۷۴	۵۴۹۷۵	۴۷۰۳۲	۱۵۸۰۶	جمع.....
۲۸۹	۳۲۶	-۷۲	۶۸	خالص مالیات بر واردات.....
۰	۰	۰	۰	مالیات بر واردات.....
۰	۰	۰	۰	یارانه بر واردات.....
۶۸۶۶۳	۵۵۳۰۲	۴۶۹۵۰	۱۳۹۶۱	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار.....

۲-۲۲- ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی (دنباله) (میلیارد ریال)

۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	شرح
۲۲۶۸۰	۱۶۸۵۷	۱۵۶۲۹	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
۴۰۰	۲۹۸	۲۶۶	ماهگیری.....
۶۸۵	۷۶۷	۶۰۳	معدن.....
۹۵۱۰	۷۹۵۶	۷۰۷۶	صنعت.....
۵۴۵۸	۱۹۶۵	۸۳۶	تأمین آب و برق و گاز طبیعی.....
۱۰۰۲۲	۷۵۵۸	۱۳۰۶۰	ساختمان.....
۱۸۳۹۵	۱۱۱۶۹	۸۹۸۷	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
۱۴۶۹	۱۳۰۳	۱۰۳۳	هتل و رستوران.....
۹۴۷۴	۸۰۵۳	۷۵۱۵	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار.....
۲۰۷۲	۱۶۶۰	۱۶۸۴	واسطه‌گری‌های مالی.....
۱۵۷۲۹	۹۰۰۳	۹۶۳۲	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
۱۱۵۸۹	۸۸۳۸	۷۰۰۰	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
۶۴۴۴	۴۹۵۰	۴۸۲۱	آموزش.....
۶۶۸۸	۵۲۸۵	۴۳۷۹	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
۳۶۹۶	۲۰۴۰	۱۸۲۷	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....
۱۲۴۳۱۱	۸۷۷۰۱	۸۴۳۵۰	جمع.....
۱۴۰۶	۱۱۴۱	۵۰۰	خالص مالیات بر واردات.....
۰	۰	۰	مالیات بر واردات.....
۰	۰	۰	یارانه بر واردات.....
۱۲۵۷۱۷	۸۸۸۴۲	۸۴۸۵۰	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار.....
			محصول ناخالص داخلی بدون نفت
۱۲۵۶۷۳	(به قیمت بازار) - منطقه ای.....

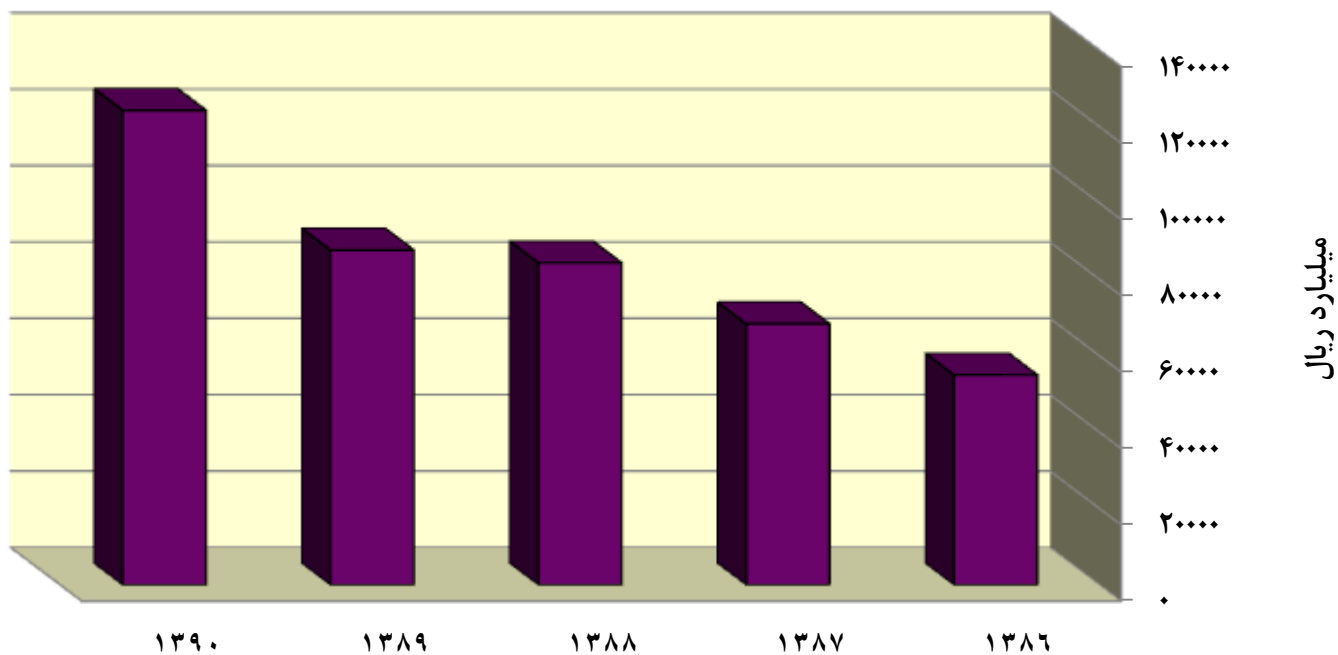
مأخذ- مرکز آمار ایران (ر.م).

۲۲-۱- ارزش افزوده بخش‌های عمده اقتصادی استان در سال ۱۳۹۰

مبنا: جدول ۲-۲۲

۲۲-۲- ارزش افزوده بخش‌های عمده اقتصادی استان

مبنا: جدول ۲-۲۲

۲۲-۳- مصرف واسطه فعالیت‌های اقتصادی استان بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی (میلیارد ریال)

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۰	شرح
۴۰۶۴۴	۳۳۲۰۰	۲۸۲۸۲	۱۰۳۸۲	جمع
۷۷۸۸	۶۲۵۹	۵۴۶۸	۲۰۹۰	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱۱۵	۷۸	۶۳	۱۸	ماهگیری
۸۰	۹۷	۷۵	۲۸	معدن
۱۲۳۵۳	۱۰۸۲۸	۹۷۲۸	۴۳۱۸	صنعت
۴۶۳	۴۱۱	۳۶۳	۸۷	تأمین آب و برق و گاز طبیعی
۸۶۵۹	۶۷۲۷	۵۱۷۹	۱۵۱۱	ساختمان
۲۰۲۳	۱۶۵۵	۱۳۶۵	۲۶۴	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۸۴۶	۶۶۶	۵۵۳	۱۸۳	هتل و رستوران
۲۹۳۰	۲۴۰۱	۱۸۴۶	۶۳۶	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار
۴۳۹	۲۹۷	۲۳۳	۴۸	واسطه‌گری‌های مالی
۱۸۷۶	۱۳۸۱	۱۱۷۸	۲۸۳	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۱۳۷۶	۱۱۳۳	۱۱۰۸	۵۳۵	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۶۱۶	۳۹۹	۳۷۵	۱۰۱	آموزش
۶۳۷	۵۱۸	۴۲۹	۱۷۰	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۴۴۱	۳۵۱	۳۱۹	۱۰۹	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی

۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	شرح
۱۰۱۲۰	۵۵۷۴۷	۵۳۵۲۵	جمع
۱۵۱۹۰	۱۱۰۶۱	۹۶۵۴	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۲۸۲	۲۰۸	۱۶۳	ماهگیری
۲۲۳	۸۶	۶۵	معدن
۲۲۴۷۱	۱۵۵۶۶	۱۳۳۶۵	صنعت
۹۰۳	۷۷۱	۵۷۱	تأمین آب و برق و گاز طبیعی
۱۳۷۵۴	۱۰۲۶۱	۱۶۴۶۹	ساختمان
۹۹۶۸	۳۰۳۱	۲۲۳۸	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۱۴۰۱	۱۲۵۹	۱۰۰۶	هتل و رستوران
۳۸۷۸	۳۸۶۴	۳۳۰۴	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار
۷۸۴	۶۶۰	۵۷۳	واسطه‌گری‌های مالی
۴۹۳۹	۳۹۲۹	۲۲۲۰	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۳۳۴۶	۲۵۵۳	۱۹۱۱	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۸۷۹	۸۸۴	۶۴۱	آموزش
۱۱۴۷	۹۷۳	۷۷۶	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۹۵۷	۶۴۱	۵۶۵	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی

مأخذ- مرکز آمار ایران (ر.م).

۲۲-۴- ستانده فعالیت‌های اقتصادی استان بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی (میلیارد ریال)

۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۰	شرح
۱۰۹۰۱۸	۸۸۱۷۵	۷۵۳۰۴	۲۶۱۸۷	جمع
۱۹۹۵۶	۱۶۶۲۸	۱۴۷۲۴	۵۵۵۳	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۳۰۹	۲۰۶	۱۶۸	۴۸	ماه‌گیری
۵۸۵	۷۳۵	۳۹۶	۹۳	معدن
۱۹۰۹۲	۱۶۵۴۲	۱۴۳۲۶	۵۸۲۸	صنعت
۱۰۳۷	۹۰۶	۷۳۹	۲۳۸	تأمین آب و برق و گاز طبیعی
۱۵۳۸۷	۱۱۷۲۶	۸۹۷۲	۲۵۲۵	ساختمان
۱۰۲۸۲	۸۳۷۵	۶۹۷۹	۲۴۱۵	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۱۷۲۵	۱۴۲۳	۱۱۸۵	۴۱۹	هتل و رستوران
۹۸۳۱	۸۱۳۵	۶۴۵۹	۲۰۳۰	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار
۱۷۷۵	۱۳۲۷	۱۱۲۶	۲۳۵	واسطه‌گری‌های مالی
۱۱۰۸۷	۸۴۵۳	۷۳۲۱	۲۱۸۶	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۶۹۴۹	۵۳۰۷	۴۹۳۶	۲۴۱۵	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۵۲۰۵	۳۷۷۲	۳۹۲۴	۱۰۱۷	آموزش
۴۰۴۱	۳۱۵۷	۲۷۰۹	۷۸۵	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۱۷۵۷	۱۴۸۴	۱۳۳۹	۴۰۰	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی

☞

۴-۲۲- ستانده فعالیت‌های اقتصادی استان بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی (دنباله) (میلیارد ریال)

۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	شرح
۲۰۴۴۳۱	۱۴۳۴۴۸	۱۳۷۸۷۵	جمع
۳۷۸۷۰	۲۷۹۱۷	۲۵۲۸۴	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۶۸۲	۵۰۶	۴۲۹	ماهگیری
۹۰۸	۸۵۴	۶۶۸	معدن
۳۱۹۱	۲۳۵۲۲	۲۰۴۴۰	صنعت
۶۳۶۰	۲۷۳۵	۱۴۰۸	تأمین آب و برق و گاز طبیعی
۲۳۷۷۶	۱۷۸۱۹	۲۹۵۲۹	ساختمان
۲۸۳۶۳	۱۴۲۰۰	۱۱۲۲۵	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها
۲۸۷۰	۲۵۶۲	۲۰۳۹	هتل و رستوران
۱۳۳۵۲	۱۱۹۱۷	۱۰۸۱۹	حمل و نقل، انبارداری و خدمات کسب و کار
۲۸۵۵	۲۳۲۰	۲۲۵۷	واسطه‌گری‌های مالی
۲۰۶۶۸	۱۲۹۳۲	۱۱۸۵۳	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۱۴۹۳۵	۱۱۳۹۱	۸۹۱۲	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۷۳۲۳	۵۸۳۵	۵۴۶۱	آموزش
۷۸۳۶	۶۲۵۷	۵۱۵۸	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۴۶۵۳	۲۶۸۱	۲۳۹۲	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی

مأخذ- مرکز آمار ایران (ر.م).

۲۲-۵- سهم استان‌ها از محصول ناخالص داخلی و جمعیت کشور در سال ۱۳۹۰

محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار		جمعیت		شرح
سهم (درصد)	میزان (میلیارد ریال)	سهم (درصد)	تعداد (هزار نفر)	
۱۰۰/۰۰	۶۲۲۵۶۶۰	۱۰۰/۰۰	۷۵۱۵۰	کل کشور.....
۳/۳۳	۲۰۷۱۳۹	۴/۹۶	۳۷۲۵	آذربایجان شرقی.....
۲/۰۲	۱۲۵۷۱۷	۴/۱۰	۳۰۸۱	آذربایجان غربی.....
۰/۹۳	۵۷۹۱۴	۱/۶۶	۱۲۴۸	اردبیل.....
۶/۷۰	۴۱۶۸۶۴	۶/۴۹	۴۸۷۹	اصفهان.....
۲/۵۳	۱۵۷۷۹۳	۳/۲۱	۲۴۱۳	البرز.....
۱/۰۸	۶۷۱۶۱	۰/۷۴	۵۵۸	ایلام.....
۳/۴۲	۲۱۲۶۶۳	۱/۳۷	۱۰۳۳	بوشهر.....
۲۳/۰۷	۱۴۳۶۴۳۱	۱۶/۲۱	۱۲۱۸۳	تهران.....
۰/۶۴	۴۰۱۰۰	۱/۱۹	۸۹۵	چهارمحال و بختیاری.....
۰/۴۷	۲۸۹۵۸	۰/۸۸	۶۶۳	خراسان جنوبی.....
۵/۳۲	۳۳۱۲۹۲	۷/۹۸	۵۹۹۴	خراسان رضوی.....
۰/۵۶	۳۴۹۵۶	۱/۱۵	۸۶۸	خراسان شمالی.....
۱۳/۴۳	۸۳۶۲۴۰	۶/۰۳	۴۵۳۲	خوزستان.....
۰/۸۵	۵۲۸۳۰	۱/۳۵	۱۰۱۶	زنجان.....
۰/۹۰	۵۵۷۵۹	۰/۸۴	۶۳۱	سمنان.....
۱/۲۱	۷۵۲۳۰	۳/۳۷	۲۵۳۴	سیستان و بلوچستان.....
۴/۲۱	۲۶۲۰۲۸	۶/۱۲	۴۵۹۷	فارس.....
۱/۳۷	۸۴۹۹۳	۱/۶۰	۱۲۰۲	قزوین.....
۰/۹۶	۵۹۵۲۰	۱/۵۳	۱۱۵۲	قم.....
۰/۹۸	۶۰۷۸۴	۱/۹۹	۱۴۹۴	کردستان.....
۲/۶۴	۱۶۴۰۵۳	۳/۹۱	۲۹۳۹	کرمان.....
۱/۷۰	۱۰۶۰۸۶	۲/۵۹	۱۹۴۵	کرمانشاه.....
۲/۳۰	۱۴۳۴۱۴	۰/۸۸	۶۵۹	کهگیلویه و بویر احمد.....
۱/۱۳	۷۰۵۱۳	۲/۳۶	۱۷۷۷	گلستان.....
۲/۰۴	۱۲۶۸۹۱	۳/۳۰	۲۴۸۱	لرستان.....
۱/۱۳	۷۰۲۸۱	۲/۳۳	۱۷۵۴	گیلان.....
۳/۲۶	۲۰۲۷۹۱	۴/۰۹	۳۰۷۴	مازندران.....
۲/۰۱	۱۲۵۴۲۴	۱/۸۸	۱۴۱۴	مرکزی.....
۲/۱۳	۱۳۲۷۸۲	۲/۱۰	۱۵۷۸	هرمزگان.....
۱/۴۳	۸۸۸۸۲	۲/۳۴	۱۷۵۸	همدان.....
۱/۷۴	۱۰۸۵۳۷	۱/۴۳	۱۰۷۴	یزد.....

مأخذ- مرکز آمار ایران (ر.م).